

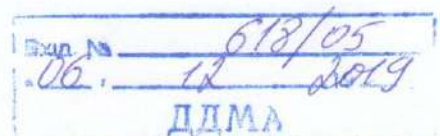
ВІДГУК

офіційного опонента
кандидата економічних наук Романуші Юлії Володимирівни
на дисертацію
ОЛІЙНИКА ПАВЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧА
«УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В ПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ»,
подану на здобуття наукового ступеню кандидата економічних наук за
спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним
господарством

Актуальність теми дослідження

Сьогодні здатність до генерації, використання та розповсюдження нових знань стає основою національної конкурентоспроможності та базовою передумовою прискореного інтенсивного соціально-економічного зростання. Провідні країни світу сформували інноваційну модель суспільного розвитку, яка базується на інтенсивному продукуванні та використанні нових знань, які втілюються в освіті, технологіях, організації виробництва, товарах. В Україні поки що зберігається інша тенденція. За роки незалежності, всупереч очікуванням, економіка за якісними показниками розвитку ще більше відстала від передових країн Заходу. Тому на даний час впровадження економіки знань є як ніколи актуальним для України, адже постає гостра проблема пошуку шляхів її подальшого розвитку. Проте сьогодні ще мало розвинутий такий напрям економіки знань, як управління знаннями у промисловості. Висловлене дозволяє зробити висновок про актуальність теми дисертації Олійника Павла Олександровича.

До того ж, актуальність теми підтверджується і тим, що робота є складовою частиною наукових досліджень та виконана в межах науково-дослідних робіт Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України за темою «Управління бізнесом в умовах транзитивної економіки України» (номер державної реєстрації 0117U007403, 2017-2019 рр.), в межах якої удосконалені методичні положення формування системи управління знаннями промислових підприємств та наукові засади

формування стратегії інноваційного розвитку промисловості України.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, забезпечується кількома чинниками - вдалою і продуманою логікою викладення матеріалу, яка, з урахуванням досліджуваної теми, є типовою для наукових робіт зі спеціальності 08.00.03, широтою й різноманітністю опрацьованої здобувачем джерельної бази.

У вступі автором чітко сформульовані завдання роботи, коректно визначені об'єкт та предмет дослідження. Вдало обрані також методи й методики дослідження, застосовані з урахуванням міждисциплінарного характеру роботи. Основою дослідження виступають праці вітчизняних і зарубіжних учених у сфері макро- та мезоекономічного розвитку, державного регулювання, промислової політики.

Для досягнення поставленої мети в роботі застосовано низку сучасних підходів і методів дослідження: діалектичний метод пізнання та спостереження, морфологічний аналіз, дедуктивний метод, монографічний метод (для обґрунтування ролі управління знаннями у сучасній парадигмі економічного розвитку; розвинення теоретичних основ формування системи управління знаннями у промисловості, удосконалення концептуальних положень формування системи управління знаннями у промисловому секторі економіки); процесно-функціональний, синергетичний підходи, концепція результативності управління, метод аналізу і синтезу, методи порівняльного аналізу, метод нормування (для удосконалення методичного підходу до оцінки управління знаннями в промисловості України; конкретизування напрямів вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості, визначення напрямів підвищення результативності використання знань у промисловості України); організаційний підхід, інформаційний підхід (для удосконалення організаційно-інформаційного

забезпечення управління знаннями у промисловості України); стратегічний підхід (для формування науково-прикладних рекомендацій щодо забезпечення інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань); метод логічного узагальнення (для формування висновків).

Таким чином, слід констатувати, що положення, висновки і рекомендації, які містяться у дисертації, достатньою мірою науково обґрунтовані. Достовірність отриманих результатів і обґрунтованість сформульованих пропозицій визначаються також і тим, що в процесі дослідження дисертантом опрацьовано широке коло літературних джерел комплексного характеру, Державної служби статистики України, міжнародна та вітчизняна аналітична інформація щодо системи управління знаннями, монографії та періодична література, проведено власні дослідження.

Позитивної оцінки заслуговує й структура роботи, яка передбачає продуману логічну послідовність викладення основних питань і проблем, пов'язаних з розкриттям теми. Концептуально відштовхуючись від теоретичних підходів до формування системи управління знаннями у промисловому секторі, автором обґрунтовано роль управління знаннями у сучасній парадигмі економічного розвитку, розвинуто теоретичні основи формування системи управління знаннями у промисловості, удосконалено концептуальні положення запровадження системи управління знаннями у промисловому секторі економіки. Автором проведено докладний аналіз та оцінку управління знаннями у промисловості України, визначено напрями вдосконалення системи управління знаннями в національній промисловості. Здобувач останній розділ дисертації присвятив удосконаленню системи управління знаннями та формуванню стратегії інноваційного розвитку промисловості України. Таким чином, структурні частини дисертаційної роботи Олійника П.О. внутрішньо пов'язані між собою і становлять органічну єдність.

Визначене дало змогу Олійнику П.О. вирішити у своїй дисертаційній роботі актуальне наукове завдання щодо поглиблення теоретичних засад

процесу управління знаннями у промисловому секторі національної економіки, удосконалення методичних підходів до його оцінки та розробки пропозицій щодо організаційно-інформаційного забезпечення системи управління знаннями для вітчизняної промисловості.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна кандидатської дисертації Олійника П.О. визначається тим, що ця робота успішно та своєчасно заповнює прогалину у серйозних, монографічного рівня наукознавчих дослідженнях із формування системи управління знаннями у промисловому секторі.

До числа найвагоміших результатів дисертаційного дослідження можна віднести:

1. Удосконалено концептуальні положення формування системи управління знаннями промислового сектору економіки. Встановлено, що ключові фактори успіху змінюються, і на сьогодні вони включають швидкість у прийнятті рішень, можливість адаптації до виникаючих змін, здатність мотивувати працівників до інноваційних розробок, стимули до створення нових унікальних організаційних знань, обміну ними.

2. Варто підтримати детермінанти методичного підходу до оцінки управління знаннями в промисловості. Проведена дисертантом оцінка управління знаннями у національній промисловості дозволила визначити два основних напрямів удосконалення системи управління знаннями у промисловому розвитку України: вдосконалення управління ІКТ та набуття прав інтелектуальної власності на винаходи та промислові зразки, їх активне впровадження, виготовлення високотехнологічної продукції та створення більш значної доданої вартості у промисловому виробництві.

3. Є добре аргументованими, а тому заслуговують на високу позитивну оцінку засади організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України, які сприятимуть формуванню нових латентних знань, поширенню існуючих та нових явних знань, створенню

організаційних знань у промисловості України. Переваги, отримані від пропонованого вдосконалення організаційно-інформаційного забезпечення управління знаннями у промисловості України відбиваються, головним чином, на спрощенні доступу до знань та на підвищенні операційної ефективності.

4. Заслуговує на увагу та схвалення стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань, що включає міжвідомчу мету, стратегічні орієнтири, інституційне забезпечення та підґрунтя реалізації програмних заходів: інфраструктура (науково-дослідні організації та інноваційно активні підприємства, які можуть бути об'єднані у національні дослідницькі та освітні мережі); інтелектуальний потенціал (розширювання доступності якісної вищої та післядипломної освіти); інноваційне середовище (впровадження політики та програм, що ґрунтуються на заходах, які стимулюють розвиток інноваційної діяльності).

Резюмуючи аналіз основних наукових здобутків дисертанта, відмічу, що авторські ідеї створюють надійний методологічний фундамент всієї роботи і забезпечують концептуальну цілісність дослідження.

Практичне значення одержаних результатів

Наукові результати дисертації знайшли своє практичне застосування в діяльності окремих установ та організацій. Зокрема, стратегічний підхід до інноваційного розвитку промисловості України в парадигмі економіки знань було позитивно оцінено Департаментом економічного розвитку Кам'янської міської ради (довідка №01-01/18 від 14.03.2019 р.), рекомендації щодо оцінки управління знаннями апробовані ТОВ «ТД Дніпропетровський трубопрокатний завод». Результати дисертації запроваджені в навчальний процес Донбаської державної машинобудівної академії МОН України при викладанні курсів «Інноваційний менеджмент», «Національна економіка» (довідка №036-05/519 від 08.04.2019 р.), Донбаського інституту техніки та

менеджменту ПВНЗ «Міжнародний науково-технічний університет ім. академіка Ю. Бугая при підготовці навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Публічне адміністрування», «Державне регулювання економіки», також розглянуто та позитивно оцінено фахівцями фінансового управління Краматорської міської ради (довідка №128/04 від 11.03.2019 р.).

Повнота викладення результатів дослідження у публікаціях

Заслугує увагу та позитивно впливає на оцінку дисертаційної роботи належний рівень апробації її результатів Основні ідеї, положення і результати дисертаційної роботи відображено у 11 наукових публікаціях, з яких: одна – розділ у колективній монографії, п'ять – статті у наукових фахових виданнях України (у т. ч. дві – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз); п'ять – публікації апробаційного характеру. Загальний обсяг публікацій становить 4,16 ум.-друк. арк.; особисто автору належать 3,78 ум.-друк. арк.

Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до вимог, встановлених Міністерством освіти і науки України.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

У цілому позитивне враження від роботи не виключає і висунення окремих зауважень критичного характеру.

1. Автор цілком слушно вказує на необхідність використання низки критеріїв для побудови індексів за кожною функціонально-процесною складовою управління (с. 88). Разом з тим, реалізація дисертантом даного підходу була б більш обґрунтованою і наочною в разі, якщо б в роботі було більше уваги приділено обґрунтуванню чутливості того або іншого показника – складової відповідного індексу.

2. Слід визнати, що поширення технології Internet of Things безперечно є ознакою підвищення технологічного рівня національної економіки. Разом з тим, віднесення цієї технології до технологічного забезпечення обробки баз даних (рис. 3.1, с. 137) викликає сумніви.

3. Потребує пояснення, чому окремі показники, що застосовуються у пропонованому методичному підході (с. 90-106) включають ті, що прямо не характеризують стан управління знаннями у промисловості (зокрема, витрати на вищу освіту у % від загальних державних витрат, державні витрати на освіту у % до ВВП, державні витрати на вищу освіту у % до ВВП, витрати на науково-дослідні роботи у % до ВВП).

4. Дисертант цілком слушно наголошує увагу на використанні інформаційних технологій та комп'ютеризацію як ознаки становлення економіки знань. Разом з тим, наведені в роботі та в авторефераті показники використання комп'ютерної техніки в бізнес-операціях, не відображають реальний рівень діджиталізації останніх, особливо з урахуванням того, що дуже багато бізнес-операцій сьогодні здійснюється через мобільні додатки.

5. На наше переконання, робота мала б більш закінчений характер у разі визначення конкретних економічних результатів від удосконалення системи управління знаннями у промисловому секторі національної економіки.

Зроблені зауваження і побажання стосуються складних і дискусійних питань, при цьому, підкреслюю, не впливають на загальний високий науковий рівень дисертації, не піддають сумніву основні наукові досягнення, новизну та достовірність результатів дослідження Олійника П.О.

ВИСНОВОК

Представлена на відгук дисертація є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати.

Дисертаційна робота Олійника Павла Олександровича відповідає спеціальності 08.00.03 – економіка та управління національним

господарством. У публікаціях здобувача й авторефераті відображені основні положення дисертації.

Таким чином, дисертація Олійника Павла Олександровича «Управління знаннями в промисловому секторі національної економіки» відповідає пунктам 9, 11, 12, 13 вимог «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:

**к.е.н., доцент кафедри економіки
підприємств та менеджменту
Навчально-наукового професійно-
педагогічного інституту
Української інженерно-педагогічної
академії (м. Бахмут)**

*Сігнатур к.е.н., доц. Романуші Ю.В. завірено
Пров. дир. Інст. Прохорова Г.В.*